

OCCUPATIONAL QUALIFICATION STANDARD

Floor Covering Installer, level 4 VET level

Kutsestandard on dokument, milles kirjeldatakse tööd ning töö edukaks tegemiseks vajalike oskuste, teadmiste ja hoiakute kogumit ehk kompetentsusnõudeid.

Põrandakatja, tase 4 esmase kutse kutsestandard on aluseks kutsehariduse ja täiendkoolituste õppekavade koostamisele ning isikute kutsealase kompetentsuse hindamisele.

Occupational title	Level of Estonian Qualifications Framework (EstQF)
Floor Covering Installer, level 4 VET level	4

Part A DESCRIPTION OF WORK

A.1 Description of work

Ehitusviimistlejad töötavad valdavalt ehitus- ja kinnisvarahooldusettevõtetes. Põrandakatja põhiliseks tööülesandeks on viimistletavate pindade katmine erinevate materjalidega (PVC, tekstiil, parketid jne). Tööülesanne hõlmab ka viimistlevate pindade ettevalmistamist, materjalide arvestust, mõõtulõikamist ja paigaldamist.

Põrandakatja, 4. taseme esmane kutse annab isikule valmisoleku antud kutsealal tööd alustada. Selle taseme põrandakatja korraldab iseseisvalt oma töökohta ning täidab kvaliteetselt tööülesandeid tavapärastes olukordades. Vastutust nõudvate otsuste vastuvõtmise ning keerulisemate tööde tegemise juures vajab esmast kutset omav põrandakatja juhendamist.

A.2 Tasks

- A.2.1 PVC plaat- ja rullmaterjalide paigaldamine
 - 2.1.1. PVC plaat- ja rullmaterjalidega kaetavate pindade ettevalmistamine
 - 2.1.2. Materjali jaotuskavandi koostamine ja mustri ja/või kujundi mähkimine
 - 2.1.3. Materjalide mõõtulõikamine ja kokkusobitamine
 - 2.1.4. PVC plaat- või rullmaterjalide paigaldamine
 - 2.1.5. Liitekohtade vormistamine
- A. 2.2 Parkettide paigaldamine põrandatele
 - 2.2.1. Parketiga kaetavate põrandapindade ettevalmistamine
 - 2.2.2. Materjali jaotuskavandi koostamine ja mustri ja/või kujundi mähkimine
 - 2.2.3. Ujuvparketi paigaldamine
 - 2.2.4. Aluspõrandale liimitava parketi paigaldamine
 - 2.2.5. Liitekohtade vormistamine
- A.2.3 Tekstiilist plaat- või rullkatete paigaldamine
 - 2.3.1. Tekstiilist plaat- või rullkatetega kaetavate pindade ettevalmistamine
 - 2.3.2. Materjali jaotuskavandi koostamine ja mustri ja/või kujundi mähkimine
 - 2.3.3. Materjalide mõõtulõikamine ja kokkusobitamine
 - 2.3.4. Tekstiilist plaat- või rullkatte paigaldamine
 - 2.3.5. Liitekohtade vormistamine
- A.2.4 Epoksüvaik pinnakatete paigaldamine
 - 2.4.1. Tööde ettevalmistamine
 - 2.4.2. Pindade ettevalmistamine ja kruntimine
 - 2.4.3. Viimistluskihi/süsteemi pinnalekandmine
 - 2.4.4. Mitmekihilise epoksüvaik viimistluskihi/süsteemi pinnalekandmine
- A.2.5 Energiatõhus ehitamine

Töö osadega seotud ülesannete loetelu on toodud lisas 1 „Töösad ja tööülesanded“.

A.3 Work environment and specific nature of work

Üldjuhul töötavad põrandakatjad täistööajaga (kaheksa tundi päevas, viiel päeval nädalas). Töö toimub nii siseruumides kui ka välitingimustes, sõltuvalt kaetavatest pindadest. Töö on füüsiliselt koormav, tööruum on vahelduv ja sõltub täidetavatest tööülesannetest. Töötatakse sageli sundasendites: seistes, põlvili asendis või kükakil. Ettevaatlik tuleb olla komistamise ja libastumistega. Vajalik on kasutada isikukaitsevahendeid: põlvekaitsmeid, tolumumaski, kaitseprille ja -kindaid ning turvajalatseid. Peamised ohud põrandakatja töös tulenevad kasutatavate elektriliste ja mehaaniliste tööriistade ettevaatamatust käsitsemisest. Põrandakatja töös puututakse kokku ka tolmu ja erinevate kemikaalidega, mis võivad ülitundlikel inimestel põhjustada allergiat ning seetõttu on kohustuslik kasutada isikukaitsevahendeid ja kanda kaitseriietust.

A.4 Tools

Põrandakatja töövahendid on erinevad käsitööriistad (lood, käsilõikeriistad, liimikamm, haamrid jne), seadmed ja mõõteriistad (segutrell, frees, laser jne) ning materjalid kuivsegud, liimid, hermeetikud jne).

A.5 Personal qualities required for work: abilities and characteristics

Põrandakatja töö eeldab lisaks erialastele oskustele korrektsust ja täpsust, hoolikust, kannatlikkust, ruumilist kujutlusvõimet, liigutuste kiirust ja head koordineerimist. Oluline on võime töötada nii iseseisvalt kui ka meeskonnas. Väga olulised on hea tervis ja vastupidavus, sest suurem osa tööpäevast möödub sundasendis.

A.6 Professional preparation

4. taseme põrandakatja esmane kutse saadakse üldjuhul kutseõppeasutuses vastava kutsehariduse õppekava täismahus lõpetamisel.

A.7 Most common occupational titles

Põrandakatja

Part B COMPETENCY REQUIREMENTS

B.1 Structure of occupation

Põrandakatja esmase kutse saamiseks peab kutse taotleja tõendama kohustuslikud (B.2.1 – B.2.5), lisaks põrandakatja kutset läbivad kutsespetsiifilised (B.2.6 – B.2.10) ja üldised (B.2.11 – B.2.18) kompetentsid.

B.2 Competences

MANDATORY COMPETENCES

B.2.1 PVC plaat- ja rullmaterjalide paigaldamine	EstQF Level 4
Tegevusnäitajad: - Kontrollib aluspinna ja töötingimuste vastavust nõuetele. Valmistab ette PVC materjalidega kaetavad põrandad või seinad, vajadusel tasandades, pahteldades, lihvides, puhastades ja kruntides käsitletavat pinda. Valmistab ette materjalid. Katab mittekiidetavad pinnad kaitsmaks neid töö käigus tekkida võivate kahjustuste või määrumise eest. - Märgib juhendamisel vastavalt sisekujundusprojektile ettevalmistatud põrandapinnale mustri. - Teostab sirglõikeid ja sobitab lõigatud materjali, lähtudes mahamärgitud mustrist. - Paigaldab PVC plaat- või rullmaterjali, lähtudes materjali paigaldusjuhendist, etteantud tööülesandest ja / või mahamärgitud mustrist. Rullmaterjalide puhul freesib paanidevahelised vuugid, valides freesimissügavuse vastavalt materjalile. Kuum- või külmkeevitab vuugid, lähtudes paigaldatud rullmaterjali tootjapoolsetest juhistest. Viimistleb vuugid. - Vajadusel vormistab erinevate materjalide (näit. vaip, seinakattematerjal) liitekohad või paigaldab sobivad liistud. Teadmised: a) erinevad PVC rull- ja plaatmaterjalid (linoleum, vinüül jne) ja nende omadused;	

- b) rull- ja plaatmaterjalidega kaetavatele aluspindadele esitatavad nõuded;
- c) olemasoleva aluspinna sobivus paigaldatava rull- või plaatmaterjaliga;
- d) vigade võimalikud tekkepõhjused, nende ennetamise ja parandamise meetodid;
- e) erinevad materjalid ja meetodid aluspinna ettevalmistamiseks;
- f) paigaldamisel kasutatavad krundid, liimid, nende omadused ja sobivus aluspinnaga ning paigaldatava rull- või plaat materjaliga;
- g) nõuded ülespöörete ning sise- ja välisnurkade teostamisele;
- h) rull- ja plaatmaterjalide paigaldamisel kasutatavad tööriistad ja abivahendid, nende kasutusotstarve ja käsitlemine;
- i) nõuded trappide ja läbiviikude tegemisele;
- j) erinevat liiki materjalide liitekohtade vormistamise nõuded;
- k) kuum- või külmkeevitusvuukide freesimise nõuded lähtuvalt materjalist.

Hindamismeetod(id):

Praktiline töö, suuline küsitlus/intervjuu (kasutatav tõendusmaterjal: nt praktika aruanne, õpimapp, töölase tegevuse hinnang), kirjalik eksam.

B.2.2 Parkettide paigaldamine põrandatele

EstQF Level 4

Tegevusnäitajad:

1. Kontrollib aluspinna ja töötingimuste vastavust nõuetele. Valmistab ette parketiga kaetavad põrandad, vajadusel tasandades, pahteldades, lihvides, puhastades ja kruntides käsitletavat pinda. Valmistab ette materjalid. Katab mittekaetavad pinnad kaitmaks neid töö käigus tekkida võivate kahjustuste või määrdumise eest.
2. Vajadusel märgib ettevalmistatud põrandapinnale materjali jaotuskavandi, lähtudes etteantud tööülesandest.
3. Paigaldab alusmaterjalid lähtudes aluspõranda liigist. Sõltuvalt parketi liigist sobitab eelnevalt visuaalset terviklikkust silmas pidades parketilauad. Määrab põranda ja püsikonstruktsioonide liitekohtadesse ning pinna suurusega seotud nõuetest tulenevalt deformatsioonivuugid. Paigaldab parketi lähtudes tootjapoolsest paigaldusjuhendist.
4. Sõltuvalt parketi liigist sobitab eelnevalt visuaalset terviklikkust silmas pidades parketilauad. Jätab juhendamisel ja etteantud tööülesandest lähtudes põranda ja püsikonstruktsioonide liitekohtadesse ning pinna suurusega seotud nõuetest tulenevalt deformatsioonivuugid. Paigaldab juhendamisel parketi, lähtudes etteantud tööülesandest.
- Viimistlemata liimitavate parkettide puhul lihvimis parketi, vajadusel täidab (pahteldab) tühimikud ja defektid. Teostab viimistluseelse lihvimise ja lõpliku viimistluse, lähtudes etteantud tööülesandest.
5. Vajadusel vormistab erinevate materjalide (näit. vaip, seinakattematerjal) liitekohad või paigaldab sobivad liistud.

Teadmised:

- a) erinevad parketiliigid (liist-, mosaiik-, laudparkett) - nende omadused ja paigaldamise tehnoloogiad;
- b) parkettkattega kaetavatele aluspindadele esitatavad nõuded;
- c) olemasoleva aluspinna sobivus paigaldatava parketiga;
- d) vigade võimalikud tekkepõhjused, nende ennetamise ja parandamise meetodid;
- e) erinevad materjalid ja meetodid aluspinna ettevalmistamiseks;
- f) paigaldamisel kasutatavad liimid, nende omadused ja sobivus aluspinnaga ning paigaldatava parketiga;
- g) parkettpõranda hooldamine ja hooldusvahendid.

Hindamismeetod(id):

Praktiline töö, suuline küsitlus/intervjuu (kasutatav tõendusmaterjal: nt praktika aruanne, õpimapp, töölase tegevuse hinnang), kirjalik eksam.

B.2.3 Tekstiilist plaat- või rullmaterjali paigaldamine

EstQF Level 4

Tegevusnäitajad:

1. Kontrollib aluspinna ja töötingimuste vastavust nõuetele. Valmistab ette tekstiilkattega kaetavad põrandad, vajadusel tasandades, pahteldades, lihvides, puhastades ja kruntides käsitletavat pinda. Valmistab ette materjalid. Katab mittekaetavad pinnad kaitmaks neid töö käigus tekkida võivate kahjustuste või määrdumise eest.
2. Märgib juhendamisel vastavalt sisekujundusprojektile ettevalmistatud põrandapinnale mustri.
3. Teostab sirgloikeid ja sobitab lõigatud materjali, lähtudes mahamärgitud mustrist.
4. Paigaldab tekstiilkatte, lähtudes materjali paigaldusjuhendist, etteantud tööülesandest ja / või mahamärgitud mustrist.
5. Vajadusel vormistab erinevate materjalide (näit. PVC, seinakattematerjal) liitekohad või paigaldab sobivad liistud.

Teadmised:

- a) tekstiilist plaat- ja rullmaterjalid, nende omadused;
- b) tekstiilkattega kaetavatele aluspindadele esitatavad nõuded;

- c) olemasoleva aluspinna sobivus paigaldatava materjaliga;
- d) vigade võimalikud tekkepõhjused, nende ennetamise ja parandamise meetodid;
- e) erinevad materjalid ja meetodid aluspinna ettevalmistamiseks;
- f) paigaldamisel kasutatavad krundid, liimid, nende omadused ja sobivus aluspinnaga ning paigaldatava vaipkattematerjaliga;
- g) nõuded ülespöörete ning sise- ja välisnurkade teostamisele
- h) tekstiilmaterjalide paigaldamisel kasutatavad tööriistad ja abivahendid, nende kasutusotstarve ja käsitlemine;
- i) erinevat liiki materjalide liitekohtade vormistamise põhimõtted.

Hindamismeetod(id):

Praktiline töö, suuline küsitlus/intervjuu (kasutatav tõendusmaterjal: nt praktika aruanne, õpimapp, töölase tegevuse hinnang), kirjalik eksam.

B.2.4 Epoksüvaik pinnakatete paigaldamine

EstQF Level 4

Tegevusnäitajad:

1. Kontrollib juhendamisel aluspinna sobivust epoksüvaik pinnakattega katmiseks (aluspinna materjal ja selle vastavus, krobeldus/struktuur, poorsus, praod, konarused ning aluspinna temperatuur ja niiskus).
2. Valmistab aluspinnad freesimise, liivapritsi või lihvimise teel ette ja täidab seguga sügavikud, augud, poorid ja suured ebatasasused. Segu komponentide kokkusegamisel järgib väga täpselt tootja juhiseid. Krundib sobivate töövõtete ning sobiva süsteemse krundi ja/või impregneeriga aluspinna.
3. Vastavalt tootele ja hilisemale kasutusotstarbele kannab viimistlussüsteemi pinnale kas rulli, hammasraakli või pihustamise teel. Jaotab eelnevalt kokku segatud materjali ühtlaselt aluspinnale, kasutades selleks sobivat töövahendit. Olenevalt viimistlussüsteemist puistab kvartslüiva, helbeid vm materjali.
4. Vastavalt tootele ja hilisemale kasutusotstarbele kannab viimistlussüsteemi viimistluskihi pinnale kas rulli või hammasraakliga. Jaotab eelnevalt kokku segatud materjali ühtlaselt aluspinnale, kasutades selleks sobivaid töövahendeid ja -võtteid.

Teadmised:

- a) epoksüvaik pinnakatetega kaetavatele aluspindadele esitatavad nõuded;
- b) epoksüvaik pinnakatete paigaldamiseks vajalikud nõuded sisekliimale ja viimistletavatele pindadele;
- c) erinevad epoksüvaik pinnakatete omadused ja kasutusvõimalused;
- d) vigade võimalikud tekkepõhjused, nende ennetamine ja parandamine;
- e) epoksüvaik pinnakatetega kaetud pindadele kehtestatud nõuded ja normid.

Hindamismeetod(id):

Praktiline töö, suuline küsitlus/intervjuu (kasutatav tõendusmaterjal: nt praktika aruanne, õpimapp, töölase tegevuse hinnang), kirjalik eksam.

B.2.5 Energy-efficient construction

EstQF Level 4

Performance indicators:

1. Before starting work, prepares a work space in accordance with requirements, bearing in mind energy efficiency principles.
2. Performs all parts of work in their occupation, applying basic knowledge of energy efficiency in doing so. Considers energy costs in performing their duties and is targeted and economical in their use of the energy sources needed in their work (electricity, water, lighting, fan heaters, etc.).
3. Chooses appropriate materials (building materials, fasteners and other tools) within the limits of authority delegated to them, bearing in mind energy efficiency requirements and the specific nature of their speciality.
4. Chooses the correct technology and appropriate methods, bearing in mind energy efficiency requirements and the specific nature of their speciality. Whenever possible, applies systems of modular sizes (measurements of materials, spacing of structure, etc.) in order to ensure quality and cost effectiveness when performing work within their occupation.
5. Performs work needed to improve energy efficiency within their occupation.

Knowledge:

- 1) general concepts of energy efficiency, their meanings and factors affecting energy efficiency;
- 2) main energy sources in Estonia (including sources of renewable energy);
- 3) quality requirements of construction and their effects on energy efficiency;
- 4) factors affecting the thermal conductivity of the building envelope and energy consumption of a building (including qualities of construction materials and products);
- 5) various technical systems and the effect their choice has on the energy efficiency of a building;

- 6) options for improving the energy efficiency of buildings;
7) the impact of working culture on energy costs in construction;
8) the impact of weather conditions on building envelopes;
9) the impact of behaviour on energy costs in the use of buildings.

Hindamismeetod(id):

Hinnatakse integreeritult kõigi teiste kutsestandardis toodud kompetentside hindamisega.

Kompetents on välja töötatud Buildest projekti raames.

RECURRING COMPETENCES

B.2.6 Materjalide kulu ja tööaja määramine	EstQF Level 4
Tegevusnäitajad: Töö planeerimiseks määratleb 4. taseme esmakutset omav põrandakatja tööjoonistelt vajalikud lähteandmed, mõeldakse selleks ettenähtud tööriistu kasutades viimistletava pinna ning saadud andmete põhjal arvutab välja enda tööks vajaliku materjalide ja tööaja kulu.	
B.2.7 Nõuetekohase töökoha korraldamine	EstQF Level 4
Tegevusnäitajad: Enne töö alustamist korraldab endale oma tööloigu piires nõuetekohase töökoha: paigaldab töölava ja jälgib, et säiliks vajalikud käiguteed. Katab mitteviiimistletavad pinnad sobiva kattematerjaliga, valmistab ette tööks vajalikud materjalid ja töövahendid ning veendub, et tööfrondil ei oleks segavaid või üleliigseid esemeid. Kontrollib enne töö alustamist vajalike isikukaitsevahendite olemasolu ja korrasolekut. Ladustab vajalikud materjalid, tagades nende kvaliteedi säilimise.	
B.2.8 Koostöö teiste töövõtjatega	EstQF Level 4
Tegevusnäitajad: Põrandakatja arvestab töötades ka teiste samal objektil töötavate töövõtjatega	
B.2.9 Materjalide ja pinna omavahelise sobivuse määramine	EstQF Level 4
Tegevusnäitajad: Hindab tüüpiliste viimistlevate pindade ja materjalide sobivust ning kvaliteedile vastavust, juhindudes etteantud tööülesannetest, materjalide ja pindade omadustest. Materjalide mitesobivuse korral konsulteerib oma vahetu juhiga.	
B.2.10 Töövahendite kasutamine ja hoiustamine	EstQF Level 4
Tegevusnäitajad: Põrandakatja kasutab kõiki töövahendeid heaperemehelikult – ta korrastab ja puhastab neid regulaarselt ning hoiustab vastavalt nõuetele. Probleemide või puuduste korral informeerib sellest oma vahetut juhti.	
B.2.11 Tööjuhiste, tehnoloogiate ja kvaliteedinõuete järgimine	EstQF Level 4
Tegevusnäitajad: Järgib asjakohaseid tööjuhiseid, materjalide tootjate ettenähtud tehnoloogiaid ja etteantud kvaliteedinõudeid. Vajaduse korral konsulteerib materjali tootja/tootja esindajaga.	
B.2.12 Töötervishoiu ja tööohutusnõuete järgimine	EstQF Level 4
Tegevusnäitajad: Vältimaks tööõnnetusi ehitusobjektidel järgib põrandakatja nii töö planeerimisel, töökoha ettevalmistamisel, töö kestel ja töökoha korrastamisel rangelt töötervishoiu- ja tööohutusnõudeid ning arvestab inimeste ja keskkonnaga enda ümber.	
B.2.13 Esmaabi osutamine	EstQF Level 4
Tegevusnäitajad: Õnnetusjuhtumi korral annab vältimatut abi, kutsub professionaalse abi ja teatab õnnetusjuhtumist objektijuhile või tööandjale.	
B.2.14 Ümbritseva keskkonna kaitsmine, jäätmekäitlusnõuete järgimine	EstQF Level 4
Tegevusnäitajad:	

Järgib töö ajal keskkonnakaitsenõudeid ning veendub, et ümbritsevasse loodusesse ei satuks keskkonnaohtlikke jäätmekäitluseeskirjades olevatest nõuetest.	
B.2.15 Meeskonnatöös osalemine	EstQF Level 4
Tegevusnäitajad: Põrandakatja kutsealal töötav inimene on avatud koostööle, osaleb meeskonnatöös ja on valmis teistelt õppima. Ta jagab teistega kogu tööks vajalikku ja kasulikku informatsiooni ning tegutseb parima ühise tulemuse saavutamise nimel.	
B.2.16 Tööalaste otsuste vastuvõtmine ja kohanemine muutuvate oludega	EstQF Level 4
Tegevusnäitajad: Rakendab õpitut igapäevaselt oma erialasel tööl, võtab oma vastutusalala piires vastu asjakohaseid otsuseid, täidab endale võetud kohustusi ja saavutab seatud tööeesmärgid. Tegutseb standardsetes olukordades iseseisvalt.	
B.2.17 Tööalaste tagasilöökidega toime tulemine	EstQF Level 4
Tegevusnäitajad: Tööalaste ebaõnnestumiste ja eksimiste korral hindab ja kohandab oma tegevust vastavalt olukorrale, küsides nõu kõrgema kvalifikatsiooniga põrandakatjalt või oma vahetult juhilt.	
B.2.18 Tööalase tegevuse planeerimine, täiendõppes osalemine	EstQF Level 4
Tegevusnäitajad: Ta töötab sihikindlalt ja omab tahet oma erialal töötada, analüüsib oma tugevusi ja nõrkusi, kavandab oma tulevikku ja sellest tulenevalt otsib võimalusi enesearendamiseks. Osaleb kutsealases täiendõppes.	
Hindamismeetod(id): Läbivaid kompetentse hinnatakse integreeritult kõigi teiste kutsestandardis toodud kompetentside hindamisega.	
Põrandakatja kutset läbivad teadmised: a) üldehitustöödel kehtivad tööohutusreeglid; b) üldteadmised esmaabi andmisest, käitumine tööõnnetuse korral; c) üldteadmised ehitustöödel kehtivatest jäätmekäitluse ja keskkonnaohutusnõuete normidest; d) põrandakatja tööks vajalikud elektrilised ja mehaanilised töövahendid, nende käsitlemise põhimõtted; e) põrandakatja tööks vajalikud mõõteriistad (nt mõõdulatt, lood, mõõdulint, laser jne), nende käsitlemise põhimõtted; f) peamised töövõtted, nende rakendamine erinevates tööolukordades; g) materjalide tööks ettevalmistamise ja ladustamise nõuded h) tööjoonised, nende põhjal erinevate arvutuste (pindala-, mahu- ja kuluarvestuse jne) tegemise meetodid; i) põrandakatmistöödele esitatavad kvaliteedinõuded; j) üldteadmised klienditeenindusest.	

Part C GENERAL INFORMATION AND ANNEXES

C.1 Information concerning compilation and certification of occupational qualification standard and reference to classification of occupations	
1. ID of occupational qualification standard in register of occupational qualifications	13-20102014-1.15/2k
2. Occupational qualification standard compiled by:	Indrek Peterson, Eesti Ehitusettevõtjate Liit Timo Torni, Edictum OÜ Jaan Vikat, MTÜ Eesti Maalrite Liit Tõnu Armulik, Tallinna Ehituskool Terje Jakson, Tallinna Ehituskool
3. Occupational qualification standard approved by:	Construction, Real Estate and Geomatics
4. No. of decision of Sectoral Council	32
5. Date of decision of Sectoral Council	20.10.2014

6. Occupational qualification standard valid until	05.05.2019
7. Occupational qualification standard version no.	2
8. Reference to International Standard Classification of Occupations (ISCO 08)	7122 Floor Layers and Tile Setters
9. Reference to European Qualifications Framework (EQF)	4
C.2 Occupational title in foreign language	
English:	Floor Covering Installer, level 4 VET level
C.3 Annexes	
Lisa 1 Tööosad ja tööülesanded	